

Szczegółowe wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy I liceum ogólnokształcącego

ZAKRES PODSTAWOWY

I 1. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich:

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<p>rozumie podstawy podziału literatury na epoki;</p> <p>wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do oświecenia;</p> <p>z pomocą nauczyciela sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w: starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku, oświeceniu;</p> <p>z pomocą nauczyciela odwołuje się do wybranych tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, <i>Dziadów cz. II</i> oraz <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza, <i>Zemsty</i> Aleksandra Fredry, <i>Balladyny</i> Juliusza Słowackiego;</p> <p>rozpoznaje konwencje literackie: realistyczną, fantastyczną i groteskową;</p> <p>rozdziela gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i</p>	<p>rozumie podstawy podziału literatury na epoki: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie; wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do oświecenia;</p> <p>sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w: starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku, oświeceniu;</p> <p>potrafi posłużyć się wiedzą o tekstach poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, <i>Dziadów cz. II</i> oraz <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza, <i>Zemsty</i> Aleksandra Fredry, <i>Balladyny</i> Juliusza Słowackiego;</p> <p>rozpoznaje konwencje literackie: realistyczną, fantastyczną i groteskową;</p> <p>rozdziela gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i</p>	<p>rozumie podział literatury na epoki: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie; wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do oświecenia;</p> <p>sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w: starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku, oświeceniu;</p> <p>w interpretacji utworów literackich odwołuje się do tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, <i>Dziadów cz. II</i> oraz <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza, <i>Zemsty</i> Aleksandra Fredry, <i>Balladyny</i> Juliusza Słowackiego;</p> <p>rozpoznaje konwencje literackie i określa ich cechy w utworach (realistyczną,</p>	<p>rozumie podział literatury na epoki;</p> <p>wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do oświecenia;</p> <p>sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w: starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku, oświeceniu oraz w pozostałych (dotyczy kontekstów);</p> <p>właściwie rozpoznaje konwencje literackie i precyzyjnie określa ich cechy w utworach (realistyczną, fantastyczną, symboliczną, groteskową);</p> <p>rozdziela gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, satyrę, sielankę, dramat</p>	<p>odczytuje teksty z podstawy programowej na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym;</p> <p>rozumie podział literatury na epoki;</p> <p>wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do oświecenia;</p> <p>trafnie sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w: starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku, oświeceniu oraz w pozostałych (dotyczy kontekstów);</p> <p>właściwie rozpoznaje konwencje literackie i precyzyjnie określa ich cechy w utworach (realistyczną, fantastyczną, symboliczną, groteskową);</p> <p>rozdziela gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki</p>

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<p>konwencje literackie: realistyczną i fantastyczną;</p> <p>rozdziela podstawowe gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i częściowo gatunki synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę;</p> <p>rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz niektóre środki znaczeniowe (np. oksymoron), leksykalne (np. frazeologizmy), składniowe (np. wyliczenie), i wersyfikacyjne (np. przerzutnię);</p> <p>przy pomocy nauczyciela interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;</p> <p>na ogół trafnie rozpoznaje w tekstach literackich: komizm, humor;</p> <p>na poziomie ogólnym rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy na podstawie <i>Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> lub innego tekstu;</p>	<p>synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, satyrę, sielankę;</p> <p>rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe (np. oksymoron, peryfrazę, hiperbolę), leksykalne (np. frazeologizmy), składniowe (np. antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę), wersyfikacyjne (np. przerzutnię); próbuje określić ich funkcje w utworze literackim;</p> <p>interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;</p> <p>rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos;</p> <p>rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianych epok;</p> <p>wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów</p>	<p>fantastyczną, symboliczną, groteskową);</p> <p>rozdziela gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, satyrę, sielankę, dramat szekspirowski, a także odmiany powieści i dramatu;</p> <p>rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje;</p> <p>interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;</p> <p>rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście;</p>	<p>szekspirowski, a także odmiany powieści i dramatu; wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe;</p> <p>trafnie rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, eufonię, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę, elipsę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje;</p> <p>samodzielnie i wnikliwie interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;</p> <p>rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście i rozumie wartościujący charakter;</p> <p>rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianych epok oraz tekstach będących</p>	<p>poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, satyrę, sielankę, dramat szekspirowski, a także odmiany powieści i dramatu; wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe;</p> <p>trafnie rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, eufonię, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę, elipsę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje;</p> <p>samodzielnie i wnikliwie interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;</p> <p>trafnie rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście i rozumie wartościujący charakter;</p>

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<p>zna i przy pomocy nauczyciela rozumie treść utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu podstawowego;</p> <p>na poziomie ogólnym rozpoznaje tematykę i problematykę omawianych tekstów biblijnych i antycznych, średniowiecznych, renesansowych, barokowych i oświeceniowych; na poziomie ogólnym i przy pomocy nauczyciela rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej;</p> <p>rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy, np. <i>danse macabre, memento mori, theatrum mundi</i>;</p> <p>podejmuje próbę porównywania utworów literackich lub ich fragmentów;</p>	<p>wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej;</p> <p>rozpoznaje tematykę i problematykę omawianych tekstów biblijnych i antycznych, średniowiecznych, renesansowych, barokowych i oświeceniowych;</p> <p>rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; dokonuje próby ich interpretacji i wartościowania;</p> <p>rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy: <i>dance macabre, memento mori, ars moriendi</i>, motyw sokoła, <i>theatrum mundi</i>;</p> <p>porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach;</p> <p>przedstawia propozycję</p>	<p>rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianych epok oraz tekstach będących nawiązaniem;</p> <p>wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej;</p> <p>rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi (np. teocentryzmem, uniwersalizmem, antropocentryzmem, humanizmem, sarmatyzmem, racjonalizmem, klasycyzmem, sentymentalizmem) i poddaje ją refleksji;</p> <p>rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły,</p>	<p>nawiązaniem; określa jej artystyczny i wartościujący charakter;</p> <p>wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej; poprawnie rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi (teocentryzm, uniwersalizm, antropocentryzm, humanizm, reformacja, kontrreformacja, sarmatyzm, klasycyzm, sentymentalizm, rokoko); poddaje ją refleksji; trafnie rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje; rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu,</p>	<p>rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianych epok oraz tekstach będących nawiązaniem; określa jej artystyczny i wartościujący charakter;</p> <p>wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej; poprawnie rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej;</p> <p>poprawnie rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi (teocentryzm, uniwersalizm, antropocentryzm, humanizm, reformacja, kontrreformacja, sarmatyzm, klasycyzm, sentymentalizm, rokoko); poddaje ją refleksji;</p> <p>trafnie rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata</p>

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<p>przedstawia z pomocą nauczyciela propozycję odczytania utworu na poziomie dosłownym;</p> <p>z pomocą nauczyciela wykorzystuje w interpretacji utworów literackich kontekst historycznoliteracki i biograficzny;</p> <p>rozpoznaje obecne w utworach literackich wybrane wartości uniwersalne, np. dobro, piękno i narodowe, np. tradycja.</p>	<p>odczytania utworu na poziomie dosłownym;</p> <p>wykorzystuje w interpretacji utworów literackich kontekst historycznoliteracki i biograficzny;</p> <p>rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne, np. dobro, piękno, altruizm, odpowiedzialność, tolerancja, i narodowe, np. tradycja, patriotyzm.</p>	<p>bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje;</p> <p>rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje motywy i toposy (np. motyw Apokalipsy, <i>dance macabre</i>, <i>memento mori</i>, <i>ars moriendi</i>, <i>stabat mater</i>, motyw sokoła, <i>theatrum mundi</i>) oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;</p> <p>porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne;</p> <p>przedstawia propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;</p> <p>wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki,</p>	<p>rozpoznaje motywy i toposy (motyw Apokalipsy, <i>dance macabre</i>, <i>memento mori</i>, <i>ars moriendi</i>, <i>stabat mater</i>, motyw sokoła, <i>theatrum mundi</i>) oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich;</p> <p>dokładnie określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;</p> <p>w interpretacji utworów literackich często i poprawnie odwołuje się do tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, <i>Dziadów</i> cz. II oraz <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza, <i>Zemsty</i> Aleksandra Fredry, <i>Balladyny</i> Juliusza Słowackiego;</p> <p>konstruktywnie porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne;</p> <p>przedstawia własną, oryginalną i rzeczową propozycję</p>	<p>przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje;</p> <p>rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje motywy i toposy (motyw Apokalipsy, <i>dance macabre</i>, <i>memento mori</i>, <i>ars moriendi</i>, <i>stabat mater</i>, motyw sokoła, <i>theatrum mundi</i>) oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; dokładnie określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;</p> <p>konstruktywnie porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne;</p> <p>przedstawia własną, oryginalną i rzeczową propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;</p>

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
		<p>historyczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny;</p> <p>rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne, np. prawda, dobro, piękno, altruizm, tolerancja, odpowiedzialność, i narodowe, np. symbole narodowe, tradycja narodowa, patriotyzm, określa ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.</p>	<p>interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;</p> <p>wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny i inne;</p> <p>trafnie rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne (prawda, dobro, altruizm, piękno, tolerancja, odpowiedzialność) i narodowe (symbole narodowe, tradycja narodowa, patriotyzm); określa dokładnie ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.</p>	<p>wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny i inne;</p> <p>trafnie rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne (prawda, dobro, altruizm, piękno, tolerancja, odpowiedzialność) i narodowe (symbole narodowe, tradycja narodowa, patriotyzm); określa dokładnie ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.</p>

I 2. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
potrafi przetwarzać i układać pod względem ważności proste informacje z tekstów;	przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów w stopniu umożliwiającym	przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych,	szybko i sprawnie przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych,	odczytuje dzieła sztuki z różnych dziedzin na poziomie dosłownym i przenośnym,

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<p>przy pomocy nauczyciela analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;</p> <p>rozpoznaje niektóre teksty retoryczne (przemówienie) i popularnonaukowe (notatka encyklopedyczna, definicja);</p> <p>wie, że starożytny teatr grecki wpłynął na rozwój sztuki teatralnej;</p> <p>z pomocą nauczyciela objaśnia pojęcie <i>katharsis</i>; potrafi scharakteryzować główne prądy filozoficzne epoki: stoicyzm, epikureizm, humanizm, racjonalizm;</p> <p>zazwyczaj potrafi odczytać na poziomie dosłownym pozaliterackie teksty kultury;</p> <p>z reguły odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej.</p>	<p>funkcjonalne ich wykorzystanie podczas lekcji i w samodzielnej pracy;</p> <p>odczytuje sens utworu, jego główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;</p> <p>rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych, retorycznych (przemówienie) i popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja);</p> <p>określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej; rozumie pojęcie <i>katharsis</i>;</p> <p>charakteryzuje główne prądy filozoficzne: stoicyzm, epikureizm, teocentryzm, antropocentryzm, humanizm, racjonalizm oraz określa ich wpływ na kulturę epoki;</p> <p>odczytuje na poziomie dosłownym pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki;</p> <p>odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej.</p>	<p>popularnonaukowych, naukowych;</p> <p>analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;</p> <p>rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych, retorycznych (przemówienie), popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja); rozpoznaje środki językowe zastosowane w tekstach;</p> <p>określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej;</p> <p>rozumie pojęcie <i>katharsis</i> i charakteryzuje jego rolę w kształtowaniu odbioru dzieła;</p> <p>charakteryzuje główne prądy filozoficzne oraz określa ich wpływ na kulturę epoki;</p> <p>odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki;</p> <p>odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej, stosuje kryteria pozwalające odróżnić arcydzieło od kiczu.</p>	<p>popularnonaukowych, naukowych;</p> <p>poprawnie i dokładnie analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;</p> <p>rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych, retorycznych (przemówienie), popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja); rozpoznaje środki językowe ich funkcje zastosowane w tekstach;</p> <p>precyzyjnie określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej;</p> <p>posługuje się pojęciem <i>katharsis</i> i charakteryzuje jego rolę w kształtowaniu odbioru dzieła;</p> <p>wyczerpująco charakteryzuje główne prądy filozoficzne oraz określa ich wpływ na kulturę epoki;</p> <p>na poziomie dosłownym i przenośnym odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej</p>	<p>porównuje ze sobą dzieła z różnych dziedzin sztuki i różnych epok;</p> <p>szybko i sprawnie przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych;</p> <p>poprawnie i dokładnie analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;</p> <p>rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych, retorycznych (przemówienie), popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja); rozpoznaje środki językowe i ich funkcje zastosowane w tekstach;</p> <p>precyzyjnie określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej; posługuje się pojęciem <i>katharsis</i> i charakteryzuje jego rolę w kształtowaniu odbioru dzieła;</p> <p>wyczerpująco charakteryzuje główne prądy filozoficzne oraz</p>

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
			dziedzinie sztuki; odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej, stosuje kryteria pozwalające odróżnić arcydzieło od kiczu.	określa ich wpływ na kulturę epoki; poziomie dosłownym i przenośnym odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki; odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej, stosuje kryteria pozwalające odróżnić arcydzieło od kiczu.

II 1. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
przy pomocy nauczyciela wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni do analizy i interpretacji tekstów oraz podczas tworzenia własnych wypowiedzi; zna i potrafi rozróżnić typy zdań wielokrotnie złożonych; z pomocą nauczyciela rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych;dostrzega, że	wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz przy tworzeniu własnych wypowiedzi; zna i potrafi rozróżnić typy zdań wielokrotnie złożonych; rozpoznaje ich funkcje w tekście; potrafi wykorzystać zdania złożone podrzędnie do budowania wypowiedzi o	wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi; rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i wykorzystuje je w budowie wypowiedzi o różnym charakterze; rozpoznaje argumentacyjny	funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi; rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i trafnie wykorzystuje je w budowie wypowiedzi o różnym charakterze;	świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady gramatyki języka polskiego; zasady składni i wykorzystuje je dla uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu; rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je w budowie własnych wypowiedzi;

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
szyk wyrazów w zdaniu może zmieniać znaczenie wypowiedzi.	charakterze argumentacyjnym; rozumie, że szyk wyrazów w zdaniu wpływa na znaczenie wypowiedzi.	charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je w budowie własnych wypowiedzi; rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz określa rolę jego przekształceń w budowaniu znaczenia wypowiedzi.	rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu.	określa rolę przekształceń szyku wyrazów w zdaniu w budowaniu wypowiedzi o różnych znaczeniach.

II 2. Kształcenie językowe. Zróznicowanie języka:

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
rozdziela pojęcie stylu i stylizacji; na poziomie ogólnym potrafi określić podstawowe znaczenie zapożyczeń w tekście; zna wybrane biblizmy, mitologizmy, sentencje i aforyzmy wywodzące się z mitologii, Biblii oraz polskiej tradycji ludowej; rozpoznaje stylizację biblijną; częściowo rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym.	rozdziela pojęcie stylu i stylizacji; potrafi odnaleźć w utworze stylizację biblijną; określa rodzaje zapożyczeń w języku polskim; zna i rozumie biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w literaturze; rozpoznaje rodzaje stylizacji (biblijna, mitologiczna) oraz określa ich funkcje w tekście; rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym.	definiuje i rozdziela pojęcie stylu i stylizacji biblijnej, rozumie ich znaczenie w tekście; poprawnie określa rodzaje zapożyczeń i próbuje określić sposób ich funkcjonowania w polszczyźnie poznanych epok; zna, rozumie i wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w polskim dziedzictwie kulturowym; poprawnie rozpoznaje i nazywa rodzaje stylizacji (biblijna, mitologiczna itp.) oraz określa ich funkcje w tekście; rozpoznaje słownictwo o	posługuje się pojęciami stylu i stylizacji, rozumie ich znaczenie w tekście; dokładnie określa rodzaje zapożyczeń i sposób ich funkcjonowania w polszczyźnie poznanych epok; odnosi wskazane zjawiska do współczesnej polszczyzny; zna, rozumie i funkcjonalnie wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia, aforyzmy obecne w polskim dziedzictwie kulturowym; poznaje rodzaje stylizacji (biblijna, mitologiczna itp.)	świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady zróznicowania językowego; samodzielnie wzbogaca swoją wiedzę o języku; funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi; rozumie zróznicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i trafnie wykorzystuje je w budowie

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
		charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego.	oraz trafnie określa ich funkcje w tekście; rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego.	wypowiedzi o różnym charakterze; rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je w budowie własnych wypowiedzi; rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz określa rolę jego przekształceń w budowaniu znaczenia wypowiedzi.

II 3. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka:

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
rozumie pojęcie znaku językowego; wie, że język to system znaków; zna pojęcie aktu komunikacji językowej; potrafi wymienić wybrane funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną); rozpoznaje z pomocą nauczyciela niektóre zjawiska	zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; rozdziela typy znaków i określa ich funkcje w tekście; zna pojęcie aktu komunikacji językowej oraz jego składowe (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt); rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną);	zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; rozdziela typy znaków i określa ich funkcje w tekście; zna i rozumie pojęcie aktu komunikacji językowej oraz jego składowe (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt); rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w	zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; trafnie rozdziela typy znaków i określa ich funkcje w tekście; posługuje się pojęciem aktu komunikacji językowej oraz jego składowymi (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt); rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w	świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady komunikacji wypowiedzi i kultury języka; zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; trafnie rozdziela typy znaków i określa ich funkcje w tekście; sprawnie posługuje się pojęciem aktu komunikacji językowej oraz jego składowymi (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt);

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<p>powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (np. paradoks);</p> <p>stosuje niektóre zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wybrane wypowiedzi językowe, stosując przejrzyste (jednoznaczne) kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność;</p> <p>na ogół stosuje zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych odpowiednio do sytuacji;</p> <p>z pomocą nauczyciela dostrzega zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).</p>	<p>rozpoznaje niektóre zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi, np. paradoksy, homonimie;</p> <p>stara się posługiwać różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;</p> <p>stosuje zasady etyki wypowiedzi;</p> <p>w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady etykiety językowej odpowiednio do sytuacji;</p> <p>dostrzega zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).</p>	<p>tym perswazyjną);</p> <p>rozpoznaje zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (np. paradoks,), dba o jasność i precyzję komunikatu;</p> <p>posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;</p> <p>odróżnia zamierzoną innowację językową od błędu językowego;</p> <p>stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność;</p> <p>w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady etykiety językowej odpowiednio do sytuacji;</p> <p>charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).</p>	<p>tym perswazyjną);</p> <p>rozpoznaje i nazywa zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (paradoksy), dba o jasność i precyzję komunikatu;</p> <p>sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;</p> <p>stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność;</p> <p>w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych odpowiednio do sytuacji;</p> <p>wyczerpująco charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).</p>	<p>rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną);</p> <p>rozpoznaje i nazywa zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (paradoksy), dba o jasność i precyzję komunikatu;</p> <p>sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;</p> <p>stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność;</p> <p>w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych odpowiednio do sytuacji;</p> <p>wyczerpująco charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).</p>

II 4. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja:

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<p>stosuje podstawowe zasady ortografii poznane w szkole podstawowej;</p> <p>wykorzystuje podstawowe zasady interpunkcji w zdaniach złożonych (oddzielanie przecinkiem zdań składowych).</p>	<p>wykorzystuje zasady ortograficzne poznane w szkole podstawowej;</p> <p>tworzy wypowiedzi, stosując zasady ortografii i interpunkcji języka polskiego.</p>	<p>poprawnie stosuje zasady ortografii i interpunkcji poznane w szkole podstawowej;</p> <p>wykorzystuje składniowo-znaczeniowy charakter interpunkcji do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu.</p>	<p>poprawnie stosuje zasady ortografii i interpunkcji poznane w szkole podstawowej;</p> <p>zna zasady interpunkcji i wykorzystuje jej składniowo-znaczeniowy charakter do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu.</p>	<p>świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady ortografii i interpunkcji;</p> <p>zna zasady interpunkcji i wykorzystuje jej składniowo-znaczeniowy charakter do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu.</p>

III 1. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki:

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<p>przy pomocy nauczyciela formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej; próbuje określać cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej; na ogół rozumie i próbuje stosować w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa); przy pomocy nauczyciela potrafi wskazać użyte w tekście środki retoryczne: powtórzenie, anafora, epifora, pytanie retoryczne, apostrofa, wyliczenie, wykrzyknienie;</p>	<p>formułuje tezy i argumenty w samodzielnie stworzonej wypowiedzi ustnej i pisemnej;</p> <p>wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej;</p> <p>rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa);</p> <p>zna podstawowe środki retoryczne (powtórzenie, anafora, epifora, pytanie retoryczne, apostrofa, apel,</p>	<p>formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych;</p> <p>wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej;</p> <p>rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa); wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy,</p>	<p>formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych;</p> <p>wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej;</p> <p>rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa);</p> <p>wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania</p>	<p>formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych;</p> <p>wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej;</p> <p>rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa);</p> <p>wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania</p>

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
potrafi wyróżnić argumenty w swojej wypowiedzi pisemnej; przy pomocy nauczyciela próbuje zrozumieć, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych.	wyliczenie, paralelizm, wykrzyknienie, czasowniki w 1 osobie liczby pojedynczej i liczby mnogiej, inwersja); rozdziela typy argumentów (rzeczowe, logiczne, emocjonalne – pozamerytoryczne); rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych i stosuje je we własnych tekstach.	powtórzenia, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę; rozdziela typy argumentów (merytoryczne, logiczne, pozamerytoryczne), w tym argumenty pozamerytoryczne (np. odwołujące się do litości, niewiedzy, groźby, autorytetu, argumenty ad personam); rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych, i stosuje je we własnych tekstach; rozdziela dyskusję od sporu i kłótni; rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji i ocenia je pod względem etycznym.	retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę; rozdziela typy argumentów (merytoryczne, logiczne, pozamerytoryczne), w tym argumenty pozamerytoryczne (np. odwołujące się do litości, niewiedzy, groźby, autorytetu, argumenty ad personam); rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych, i stosuje je we własnych tekstach; odróżnia dyskusję od sporu i kłótni; rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji oraz ocenia je pod względem etycznym.	retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę; rozdziela typy argumentów (merytoryczne, logiczne, pozamerytoryczne), w tym argumenty pozamerytoryczne (np. odwołujące się do litości, niewiedzy, groźby, autorytetu, argumenty ad personam); rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych, i stosuje je we własnych tekstach; odróżnia dyskusję od sporu i kłótni; rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji oraz ocenia je pod względem etycznym.

III 2. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie:

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
ma swoje racjonalne zdanie, ale nie zawsze potrafi je uzasadnić;	zgadza się z cudzymi poglądami lub podejmuje	zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z	zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z	tworzy teksty mówione i pisane odznaczające się

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<p>zazwyczaj umie zbudować wypowiedź z uwzględnieniem celu i adresata;</p> <p>na ogół potrafi dostrzec przejawy agresji językowej; przy pomocy nauczyciela formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje proste informacje;</p> <p>z pomocą nauczyciela tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;</p> <p>z pomocą nauczyciela odróżnia streszczenie od parafrazy;</p> <p>z pomocą nauczyciela tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym; próbuje stosować retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu;</p> <p>wygłasza mowę, popełniając błędy, które nie zakłócają komunikatywności;</p> <p>z pomocą nauczyciela interpretuje tekst, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, próbuje przeprowadzić logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;</p>	<p>próbę polemiki z nimi, uzasadniając własne zdanie;</p> <p>budując wypowiedź, określa jej cel, adresata i funkcję, którą ma spełnić; dostrzega przejawy agresji językowej;</p> <p>zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;</p> <p>tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;</p> <p>odróżnia streszczenie od parafrazy;</p> <p>tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym;</p> <p>stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu;</p> <p>wygłasza mowę z zastosowaniem środków pozajęzykowych;</p> <p>interpretuje tekst, formułuje argumenty na podstawie tekstu</p>	<p>nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;</p> <p>buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki;</p> <p>reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska, wykazując sprzeczność wypowiedzi;</p> <p>zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;</p> <p>tworzy poprawne, spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;</p> <p>sprawnie odróżnia streszczenie od parafrazy; funkcjonalnie stosuje je w zależności od celu wypowiedzi;</p> <p>poprawnie tworzy plan kompozycyjny tekstów o</p>	<p>nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;</p> <p>buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki;</p> <p>reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska, wykazując sprzeczność wypowiedzi;</p> <p>zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;</p> <p>tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;</p> <p>sprawnie odróżnia streszczenie od parafrazy; funkcjonalnie stosuje je w zależności od celu wypowiedzi;</p>	<p>oryginalnością i wartościami artystycznymi;</p> <p>rozwija swoją twórczość (próby literackie, pisanie do gazetki szkolnej, warsztaty pisarstwa inne);</p> <p>zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;</p> <p>buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki;</p> <p>reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska, wykazując sprzeczność wypowiedzi;</p> <p>zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;</p> <p>tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach</p>

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobłą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<p>zna zasady poprawności językowej i stylistycznej i próbuje je stosować w tworzeniu własnego tekstu; wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym.</p>	<p>oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;</p> <p>zna zasady poprawności językowej i stylistycznej i stosuje je w tworzeniu własnego tekstu;</p> <p>wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, stosuje kryteria poprawności językowej.</p>	<p>charakterze argumentacyjnym; poprawnie stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu;</p> <p>wygłasza mowę z uwzględnieniem środków pozajęzykowych (mimika, gesty, modulacja głosu);</p> <p>samodzielnie interpretuje tekst, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;</p> <p>poprawnie stosuje zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe;</p> <p>wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.</p>	<p>tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym;</p> <p>stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu;</p> <p>wygłasza mowę z uwzględnieniem środków retorycznych i pozajęzykowych (posługuje się modulacją głosu w celu nadania wypowiedzi odpowiedniego tonu, np. patetycznego, parodystycznego itp., stosuje odpowiednią mimikę, gestykulację);</p> <p>w interpretacji przedstawia propozycję odczytania tekstu na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;</p> <p>stosuje wszystkie zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe;</p>	<p>gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;</p> <p>sprawnie odróżnia streszczenie od parafrazy; funkcjonalnie stosuje je w zależności od celu wypowiedzi;</p> <p>tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym;</p> <p>stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu;</p> <p>wygłasza mowę z uwzględnieniem środków retorycznych i pozajęzykowych (posługuje się modulacją głosu w celu nadania wypowiedzi odpowiedniego tonu, np. patetycznego, parodystycznego itp., stosuje odpowiednią mimikę, gestykulację);</p> <p>w interpretacji przedstawia propozycję odczytania tekstu na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego</p>

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
			wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.	doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu sformułowanych sądów; stosuje wszystkie zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe; wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.

IV Samokształcenie:

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
potrafi uczyć się samodzielnie, ale potrzebuje wsparcia; próbuje porządkować informacje; w niewielkim stopniu potrafi syntetyzować poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia; rzadko korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej; próbuje stosować odpowiednie cytaty w swoich	pracuje samodzielnie; przygotowuje różne formy prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja); porządkuje informacje w problemowe całości, np. wg epoki literackiej, autora, utworu, motywu; korzysta z literatury naukowej	rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja); porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie, syntetyzuje poznawane treści	rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja); porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści	rozwija swoje zainteresowania językiem i literaturą na różnych zajęciach pozaszkolnych; propaguje wśród rówieśników zainteresowanie językiem polskim, literaturą i kulturą; rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<p>wypowiedziach; w niewielkim stopniu wykorzystuje multimedialne źródła informacji (słowniki on-line, autorskie strony internetowe) do przygotowania samodzielnych zadań; gromadzi informacje potrzebne do napisania sprawdzianu lub wykonania zadania domowego.</p>	<p>lub popularnonaukowej; wybiera z tekstu odpowiednie cytaty i stosuje je w wypowiedzi; wzbogaca swoją wypowiedź pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gestykulacja); wykorzystuje multimedialne źródła informacji (słowniki on-line, autorskie strony internetowe); gromadzi i na ogół trafnie przetwarza informacje w celu wykorzystywania ich podczas lekcji, zajęć pozalekcyjnych oraz pracy w domu.</p>	<p>wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach; w celu poszerzenia swojej wiedzy korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej; sporządza bibliografię i przypis bibliograficzny, także źródeł elektronicznych; dokonuje selekcji źródeł; w celu wzbogacenia wypowiedzi lub jej uargumentowania potrafi wybrać z tekstu odpowiednie cytaty i zastosować je w wypowiedzi; wzbogaca swoją wypowiedź trafnie dobranymi pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gesty, modulacja głosu); w celu poszerzenia swoich wiadomości i umiejętności posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi), także w wersji on-line;</p>	<p>wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach; w celu poszerzenia wiedzy korzysta z literatury naukowej i popularnonaukowej; podejmując próby tworzenia pracy naukowej, sporządza bibliografię i przypis bibliograficzny, także źródeł elektronicznych; dokonuje krytycznej selekcji źródeł, także elektronicznych; w celu wzbogacenia wypowiedzi lub jej uargumentowania potrafi wybrać z tekstu odpowiednie cytaty i zastosować je w wypowiedzi; wzbogaca swoją wypowiedź celowo stosowanymi i trafnie dobranymi pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gestykulacja, modulacja głosu); w celu poszerzenia swoich wiadomości i umiejętności posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami</p>	<p>różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja); porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach; w celu poszerzenia wiedzy korzysta z literatury naukowej i popularnonaukowej; podejmując próby tworzenia pracy naukowej, sporządza bibliografię i przypis bibliograficzny, także źródeł elektronicznych; dokonuje krytycznej selekcji źródeł, także elektronicznych; w celu wzbogacenia wypowiedzi lub jej uargumentowania potrafi wybrać z tekstu odpowiednie cytaty i zastosować je w wypowiedzi; wzbogaca swoją wypowiedź celowo stosowanymi i trafnie dobranymi pozajęzykowymi środkami komunikacji</p>

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobłą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
		<p>przygotowując się do zajęć, wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich oceny;</p> <p>gromadzi i przetwarza informacje;</p> <p>w sposób funkcjonalny korzysta z zasobów multimedialnych, np. z: bibliotek, słowników on-line, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość;</p> <p>dba o rozwój swoich zainteresowań oraz popularyzację osiągnięć, wykorzystując formę projektu.</p>	<p>specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi), także w wersji on-line;</p> <p>wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny; gromadzi i przetwarza informacje, sporządza bazę danych;</p> <p>korzysta z zasobów multimedialnych, np. z: bibliotek, słowników on-line, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość;</p> <p>wykorzystuje formę projektu w przygotowaniu i prezentowaniu oraz popularyzowaniu swoich zainteresowań i osiągnięć;</p> <p>korzysta z zasobów multimedialnych, np. z: bibliotek, słowników on-line, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając</p>	<p>(mimika, gestykulacja, modulacja głosu);</p> <p>w celu poszerzania swoich wiadomości i umiejętności posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi), także w wersji on-line;</p> <p>wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny;</p> <p>gromadzi i przetwarza informacje, sporządza bazę danych;</p> <p>krytycznie ocenia zawartość zasobów multimedialnych, np. słowników on-line, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych;</p> <p>wykorzystuje formę projektu w przygotowaniu i prezentowaniu oraz popularyzowaniu swoich zainteresowań i osiągnięć.</p>

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
			kryterium poprawności rzeczowej.	

Opracowały:

mgr Katarzyna Pytlik-Jakubiec

mgr Małgorzata Bizoń-Węglarz